

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 162.

V Ljubljani, v ponedeljek 20. julija 1885.

Letnik XIII.

Sedanja vlada.

Državna vlada grofa Taaffeja pri Slovanih v drugi dōbi svojega hiševanja nima več tistega sočutja, s katerim smo jo pred šestimi leti pozdravljali. Vzrok temu ni na naši strani. Mi, tako Jugoslovani, kakor tudi Čehoslovani, smo ostali tudi v tej dōbi, kakor smo bili prej, lačni namreč narodnih pravic in žejni po ravnopravnosti. Vsi smo se z upanjem ozirali na grofa Taaffeja, ker so se nam s polnim priščem obljuba za obljubo delale, a storilo se pa vendar ni skoraj nič! Na Kranjskem nas je sicer kaka drobtinica doletela, a bila je tako velikanske malenkosti, da nas nasititi v nikakoršnem oziru ni mogla, še manj pa paragrafom enakopravnosti zadostiti. A koliko spremena je pa na Štajarskem, Koroškem in na Primorskem? Mar li nismo vsi Slovenci, toraj vsi udje slovenskega telesa, naj se tudi nahajajo razna imena, štajarski, koroški itd., kakor udje telesa, roka, noga, glava itd.?

Čehoslovani so se nadjali, da se bo vsaj na Moravskem kaj zgodilo na prid česke narodnosti, pa so se ravno tako britko goljufali, kakor mi, ki smo za ostale slovenske dežele vgodneje dōbe pričakovali. Na Moravskem se Čehi sedaj še ravno tako na steno pritiskajo, kakor Slovenci po Primorji, na Koroškem in Štajarskem. Ali nam je bilo mar za to nove vlade treba? To bi bili tudi pod Lasserjem sčasoma dosegli, saj kolo časa se konečno ne dá vstaviti.

Da pa morda ne bo kdo mislil, da pretiravamo, preglejmo si stvar, kakor je sama na sebi. Najprvo ozrimo se na volitve najnovejše dōbe. Če bi bila sedanja vlada količkaj srca imela za moravske Čehoslovane, bi bili ti po pravici vsaj pet sedežev pridobili v državnem zboru. Taaffe bi pri vsem tem ne bil imel drugega truda, kakor tega, da bi bil fakijsnim svojim uradnikom prepovedal njemu samemu

nasproti delati; to bi ne bilo prav nič čudnega in pravica bi bila na svojem mestu. Toda grof Taaffe dá si rajše od svojih uradnikov zabavljati in kljubovati, kakor pa da bi Moravska slovanska postala! Slovanska postala? Smešno! Moravska je že zdavnej slovanska, le gospodarstvo v njej je v nemških rokah. Tri četrtine Čehoslovanov morajo se pokoriti jedni četrtini Nemcev. Kako naj se to imenuje? Kakor kdo hoče.

Taaffejeva vlada bi si bila lahko sočutje ohranila, s katerim so se ji Slovani pred šestimi leti približali in so ga ji do letošnjih volitev neskaljeno ohranili. Toda ona tega ni hotla! V tem času bi se bilo vendar znabiti kako posrečilo, če bi bila resna volja, krivičen volilni réd (skoraj da po vseh deželah) odstraniti in če to ne, vsaj najhujše ojstrine malo poravnati, a prav nič se ni zgodilo. Mogoče, da bi bili Slovani v državnem zboru prekreпки postali! Razcepiti je hotla, kakor se sploh misli, državni zbor na dve polovici, ki bi si bile skoraj enaki, v sredo pa postaviti neko srednjo stranko, ktera bi bila kakor jeziček na vagi, in bi potem odločeval kmalo na desno, kmalo na levo.

No, to se ji vendar ni posrečilo, če tudi se je na Moravskem in Štajarskem večina uradnikov za fakijsno stranko oglasila.

Grof Taaffe je vse to mirno gledal in tiho bil. Ali je potem morda kaj čuda, če slovanski narodi tako postopanje vladino nekako sumljivo gledajo? Grof Taaffe je več obetal, kakor pa izvršil. Že vemo, da h krati ne more, počasi narašča in dojemlja bolezen in ozdravljenje, a nekaj več bi se bilo vendar lahko zgodilo.

Poglejmo dalje po šolah. Moravska ima tri četrt prebivalcev Slovanov, pa večinoma le nemške srednje in meščanske šole. Kakor ondi, prav tako je pri nas. Razun Kranjske, kjer so največji politični rogovileži (!), katerih se menda še nekaj bojé (!) in kjer so malo mrvice slovensčine dovolili, so šole

po Slovenskem vse drugo, le slovenske ne. Koliko so si že Slovenci prizadevali, da bi bili slovensčini v srednjih šolah štajarskih, koroških in primorskih spodobno mesto priborili na podlagi postave, pa je bilo vse zastoj. Nemci v Ljubljani, ki so z veliko težavo potrebno število za šolo godnih otrok skupaj spravili, so pa takoj dobili posebno nemško šolo, če prav so že vsega zadosti imeli za svojo ukaželjno mladino.

Vsega tega je mnogo in največ kriv minister Conrad. Prav lahko bi se bilo v šolskih in drugih dotičnih rečeh v preteklih šestih letih veliko zboljšalo in tako tudi za spravo med narodi mnogo storilo, a zadržek je bil vedno Conrad. Že leta in leta se o njegovem odstopu govori, a Conrad še zmirom mirno sedi na svojem naučnem minister-skem stolu. Njegova strogost in omahljivost v nazorih in izpeljavi se je zlasti očitno razodevala v njegovih govorih pred sklepom Taaffejeve šestletne dōbe. Takrat se je tudi raznesla govornica, da nov državni zbor ga ne bode najdel med ministri, a nič kaj podobno ni vladno obnebe, da bi se to zgodilo, kar želé, smemo reči, vsi narodi avstrijski. Naj bi se že šolske in naučne zadeve skoraj vravnale, kakor pravica in ustavne postave tirjajo, gotovo bilo bi porazumljenje med narodi kaj lahko; dokler pa tega ne bode, se tudi porazumljenja ni nadjati. Saj ravno zaradi tega vidimo, da so si vsi narodi bolj v laseh, kakor so bili poprej. Skrajni čas je toraj, da se v Avstriji na drugo pot vkrene, če hočemo, da pridemo do sporazumljenja. Neprimerne (tudi neopravičene) volilne in šolske postave so največ krive prepira med narodi in nezaupanja do sedanje vlade. Naj se to dvoje najprej, pa postavno, vravná (saj Slovani predpravie nikjer ne zahtevajo), sporazumljenje in mir med narodi bo kmalo tu in minister Taaffe bo najbolj sloveč mož, pa tudi do-brotnik Avstrije.

LISTEK.

Žumberk.

Krajepisna in zgodovinska razprava.

(Konec.)

Zagrebski veliki župan Ivan Juršić uredil je županijsko upravo ne samo v Oštreu in Šošicah, nego tudi na grajščini Kupčini in v Kostanjevu ter v ostalih predelih, ali Petazzi je znal tudi posle dvorske oblasti stvari pomešati ter prepričati delo ogerske dvorske kancelarije, ki je zagovarjala konečno združenje Žumberka s kraljevino. Stvar je ostala nerešena do l. 1766, ko je kapetan Pavel Čolnić, kteremu so se smilili njegovi ubogi kmetje, ki so propadali pod dvojnim jarmom vojaške in feudalne službe, posebno ko je videl, da se na dvoru na Dunaju in pri vojaških oblastih živahno dela o povečanju krajiškega področja na škodo provincijala, pa da poverenstva izločujejo zemljišča za Varaždinski generalat okoli Inanića, pri križevcih in Koprivnici, ponudi vojaški upravi na odkup svoje posestvo Ostréko. Ponudba je bila vojništvu draga, ali odkup zaostal radi pomanjkanja posestev za izmembo in denarja za izplačanje. Vendar pa je tožba Čolnićá radi tlačenja kmetov z dvojjo dolžnostjo vojaško

in feudalno toliko koristila, da so že takrat uvedena neka polajšanja za podložnike, pa da je natančneje označen odnošaj vlastelinov proti vojaški oblasti. Kraljica Marija Terezija, želeča materijalno pomoči prebivalstvu, odredi, da se v Žumberku uvedejo tvornice za železo. Neznamo natanko, kaj se je v tem pogledu takrat poskušalo in s kakšnim vspehom, ali po vsi priliki da je v tej dōbi nastal naziv fužinarji za zapadne Žumberčane.

Še le čez nekoliko let se je začel posel odkupa. Denar za ta namen je bilo treba izplačati ogerski komori, v koliko niso pojedina posestva izmenjena s posestvi v Hrvatski. Ko je bila Kranjska poklicana, da pomore pri odkupu, odgovori Ljubljanski gubernij, „da Kranjska ne poseduje nič v Žumberku, da ni nobeno od pet posestev Žumberških zapisano v glavni pokrajinski izvidnici posestev (Hauptgüldenbuch), pa zato da Kranjska nima nič opraviti pri odkupu“. (Po izvešču Zagrebske general-komande od 18. maja l. 1785 v rokopisu Erdbeschreibung v. Sichelburg. Za svršetek tega članka je upotrebil pisatelj izvirne spise poverenika Žige Kamaromya ob odkupu Žumberških posestev. Spise je dobil od g. Alberta Ferića. Vidi tudi Kukuljević: Jura Croat., Dalm. et Slav. T. I., p. 453). S tem se je Kranjska jasno in glasno odrekla pravici na Žumberk.

Najpoprej je odkupljeno 17. aprila l. 1773 od grofa Molze za 12.000 gld. posestvo Kostanjevačko, in to vsled sporazumka med dvorskim bojnim svetom in ogersko kancelarijo. Ko se je kraljica Marija Terezija trudila, da se krajiško področje čim bolj zaokroži ter popolnoma od provincijala oddeli, naložila je kraljevskim odpisom od 9. avgusta l. 1776, da Hrvatska odstopi Žumberk in pokupske predele okoli Steničnjaka vojaški krajinini mesto Karlova in Primorja, a kasneje zapové posebej odpisi svojimi od 27. septembra in 19. novembra l. 1779, da se plemička in druga posestva v Žumberku procené, odkupijo in zedinijo skupaj s kmeti vojaški krajinini. Ta posel poveri kraljica poverenstvu, kteremu je bil na čelu Karlovski general grof Samuel Gjulaj, a investitelj bivši podžupan Varaždinski in komorski sovetnik Žiga Komaromy.

Poverenstvo je dovršilo svoj posel koncem marca l. 1780, ter je konečno vstanovljen odkup za imanje Kupčino polkovnika Jurja Silya s 17 kmeti na 7992 gld. 40 kr. za posestvo Šošice Antona, Ljudevita in Ivana Hranilovića s 14 kmeti na 15.088 gld. 60 kr., a za posestvo Oštre vdove Doro-teja Čolnićke s 34 kmeti na 14.390 gld. 45 kr., skup za vsa imetja 37.418 gld. 15 kr. Posestva plemičev enoselcev (Delišimunovića, Gvozdanovića, Delivuka, Poklečkih in Radića) so procenjena na

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. julija.

Notranje dežele.

Jako čudne reči slišijo se po širnem svetu naše domovine pod „Slovanom prijazno“ vlado grofa Taaffeja. Na *Štajarskem* na primer so c. k. šolski nadzorniki, ki od učiteljev po slovenskih ljudskih šolah zahtevajo, da naj se poduk nemščine že v prvem šolskem letu prične in potem skozi vsa leta ostane kot učni jezik. Pri tem se dotični nadzorniki sklicujejo na nek tak odlok deželnega šolskega sveta, ter učiteljem ob enem tisti odlok preberó. Nadzornik R. je s takim „odlokom“ naletel na jednega pravega učitelja, kateri se ni bal nadzornika vprašati, v kakem soglasju da je ta odlok z šolsko novelo. „Tista meni nič mari, pravi nadzornik R., za nas so le merodajni odloki deželnega šolskega sveta in teh se moramo držati.“ Okrajni šolski svet v P. zvedel je o tem nadzorniku in njegovem odloku in je zahteval, da naj ga pokaže, ker mu je bil neznan. Nadzornik R. se je branil in je konečno predsednik okrajnemu šolskemu svetu naznanil, da nadzornik nima nikakega takega „odloka“, ker ga sploh ni, pač pa je on učitelje napeljeval po nekem „Vademecum“, ki ga je menda sam spisal. V očigled tega zahteval je c. k. okrajni šolski svet, da naj se proti dotičnemu nadzorniku prične preiskava zaradi zlorabe oblasti.

Naša *c. k. vojna mornarica*, osiročeno Tegetthoffovo dete, izvila se je iz plenice, v katerih jo dolgo let po Tegetthoffovi smrti nerazum povito imel, če tudi je bila že povsem krepka in zala, kateri družega ni manjkalo, kakor umne roke, pod ktere vodstvom bi se bila vadila v kretanji. Še le, ko je prišla admiralu Sternecku v roke, oprostil jo je ta pomorski veleum sitnih plenice, ki so jo na vse kraje tiščale in jo je jel prepeljavati po sinji Adriji, v čegar zrcalu ogledavala se je ponosna mornarica. Pod umnim vodstvom Sterneckovim razvila se je v dveh letih tako, da je že inostranstva pozornost nase obrnila. Poznajo jo celo v gorki španjski deželi, kjer s ponosom o njej govoré. Imeli so nedavno ondi v kortežih (državnem zboru) sejo, kjer so pretresavali budget in so se bili posebno pri pomorskem budgetu ojstro sprijeli. Senator Ruy-Gomez očital je vladi zapravljivost in nevednost, ter je rekel, da ne bo poprej glasoval za budget, dokler mu ne pojasnijo zakaj da Španjska nima še dandanes nobene vojne mornarice, če tudi se leto na leto za tisto dovoli budgetu 44 milijonov frankov samo za Španijo, 15 milijonov za Kubo in 10 za Filipine. „Avstrijo pogledjte, vsklikne jezno senator, 20 do 30 milijonov frankov določenih ima za pomorski etat in — kakošna je že c. k. vojna mornarica! Ponosna smé na njo biti!“ To je vže nekaj, da so na našo mornarico tudi že drugod jeli oči obračati.

Meseca septembra na 3., 4. in 5. dan sešla se bota *avstrijski* in *ruski cesar* v Reichsstadtu, kjer se že priprave delajo. Z vladarjema šli bodo tjakaj tudi politični ministri in drugi državniki. Nemškega cesarja ne bo ker mu starost ne dopušča; pač pa je mogvée, da se bo shoda dveh cesarjev vdeležil knez Bismark kot zastopnik nemške države.

Bismark in *Kalnoky* sešla se bodeta v teku letošnjega leta, da se pogovorita o skupnem postopanju, kako bi se zboljšalo narodno gospodarstvo v Avstro-Ogerski. Čudno je to, da Bismark sam nič ne more storiti in si vedno le Avstrijo za tovarišico želi, kedar kaj bolj važnega namerava. Ali morda za to, ker ima, kakor znano vsaka reč svojo dobro in slabo stran, — da bi imel hitro koga pri rokah, komur bi slabo stran na vrat obesil,

9791 gl. 10 kr. Odločeno pa je bilo, da se ta svota izplača samo tedaj, ko bi se lastniki izselili iz svojega zavijača, ali oni so ostali na svojih posestvih, uživaje tudi nadalje kakor ostali hrvatski plemiči povlast, da vojujejo jedino o vojskinem času z ostalo kraljevinsko insurekcijo, dočim so morali vedno tudi v mirnem času skupaj od vseh tadanjih 26 hiš pošiljati na službo v Karlovec po enega vojaka. Ta uredba je nekaj spremenjena l. 1801; plemiči so hodili tudi zanaprej v mirnem času na vojaške vaje, dočim ordinanca niso več dajali.

Izmed vlastelinov so sprejeli vsi odkup v gotovem denarju razun Antona Hranilovica, ki je za svoj del dobil posestvo Modrušpotok pri Ribniku izza Karlovca, ki je bilo pripalo l. 1769 posle smrti poslednjega plemiča Kolakovića kraljevskemu fisku.

Še le l. 1787, ko so bile še neke zmešnjave rešene in odkup izplačan, spal je cel kotar Žumberški pod vojaško upravo ter bil vtelovljen tadanji Slunjski polkovniki v Karlovški krajini. *)

*) S tem je zgodovinska razprava o „Žumberku“ končana. Spisal jo je, da ponavljamo opazko g. prof. St., hrvatski zgodovinar R. Lopažić za hrvatski list „Vienac“. To znabiti marsikteri pretred stavek pojasnjuje. Mi zgodovinarja nočemo in ne smemo pristranosti dolžiti, a to lahko pride samo po sebi, ker iz enega in istega stavka se dajo razne posledice izpeljati. Vred.

dobro pa za-se obdržal. Naj bi se vendar Avstrija ne pečala z Nemčijo, ker so naše koristi šestokrat Nemcem ravno nasprotné. Vsak za-se, Bog pa za vse, to naj nam bo merodajno in tega se držimo, pa se nam bo še najbolje godilo; Nemčija naj ostane kjer je. Mi ne bomo nikdar tje gori tiščali, naj le tudi oni ne k nam!

Vnanje države.

Jutri, 21. julija, če se nič ne pokazi, prišel bo *nemški cesar Viljem* v Gostinec na Solnograškem. Emske kopeli so ga toliko okrepčale, da je v poslednjih dneh na dan po poldrugo uro peš hodil, to se ve da le ob lepem vremenu. Kedar je pa deževalo, ga pa zdravniki niti v zaprtem vozu niso venkaj pustili. Oslabel je pa cesar letos že toliko, da se ne bo več vdeleževal velikih jesenskih vojaških vaj in ne otvorenja pruskega deželnega zbora v jeseeni. Tudi še ni določeno, ali bo mogel v Ischl našega cesarja pozdravljat ali ne, kar se je do sedaj vsako leto navadno zgodilo. Če bi ga slabost ali bolezen toliko ovirala, da bi ne mogel tjakaj, peljal se bo pa naš cesar v kako mesto ob železnici ležeče, kjer se bota vladarja prijateljsko pozdravila.

Izgon tujcev iz Prusije ni še pri kraji. Za Rusi pridejo tudi Avstriji na vrsto. Tistim avstrijskim podanikom, ki so v Ratiboru in okoli tistega naseljeni, izročilo se je že povelje, da se naj iz nemške države spravijo, ali pa naj pri predsedniku za daljše dovoljenje prosijo. Kaj pomaga prositi, če se prošnja odbije in mora tisti, ki je prosil ravno tako vse zapustiti in iti, kakor pa oni, ki ni nič prosil. Med Rusi se posebno veliko takih nahaja, ki so ondi stalno na enem mestu naseljeni in imajo kmetijo, ženo in družino. Pruska surovost in nečuvana sebičnost jim ne dovoli ondi ostati. Venkaj jih tira, ter loči družine, kakor jih trga afrikanški trgovci pri svoji kupčiji s sužnjimi. Posebno hudo zadeti so ruski Poljaki, katerih je blizo 800 mož ondi; od teh je izgnanih že 150. Prepričani smo, da ti usmiljenja vredni brezdomovinci niso nikdar tako čez Bismarka zabavljali, kakor pa ravno Bismarkovci pri nas naseljeni, ki imajo povsod prvo besedo in najboljši kos kruha, čez nas zabavljajo. V Ameriki je nekdo nedavno pisal, da je Avstrija v marsičem, kakor tudi v splošnem za 100 let zadej za Ameriko. Mi bi rekli, da tudi za Nemčijo. Kakor smo sedaj na Dunaji, bo še mogo vođe preteklo, preden se bo ta ali oni za „cerkvenega očeta“ potrdil. K Puttkamru in Bismarku naj se gredó učiti, kako da je s tujci in to z mirnimi postopati, kaj pa še le s hujskači!

Kar smo nedavno pisali o *poljski banki* v Varšovi, se je že zgodilo. Rusi so jo odstranili, oziroma preosnovali v podružnico ruske državne banke. S tem činom razvalila se je močna trdnjava poljske narodnosti v prah in posip in Rusom bo takoj odleglo, ker Poljaki ne bodo več pravega središča imeli za podporo narodnega življenja. Pri poljski banki bil je vir, iz kterega je ves narod svojo gnotne korist zajemal, narodno gledišče pa oni vir, kjer so se Poljaki podkrepljali duševno, narodno. Prvega nimajo več, družega se menda tudi ne bodo dolgo radovali. General Gurko ne opusti nobene priložnosti, kjer mu je le mogoče kamen izvaliti iz zidu poljske narodnosti.

Laška ima še vedno vso svojo pozornost na morje obrnjeno in vsako liro za mornarico obrne. Ravno sedaj so na Nemškem v Essenu pri Kruppu velikanski top za laško mornarico dodelali in ga bodo poskusili. Pravi velikan je vam tisti kolos med vsemi kolosi. Dolg je 14-30 metrov, tehta pa 120.400 kilogramov. Ta pošast je namenjena v eno laških pomorskih trdnjav, kjer bo metal ob času vojske granate, ki bodo po 1000 kilogramov težke, na daljavo po 15 kilometrov. Razumljivo je, da je za tako daljavo tudi 300 do 500 kilogramov smodnika potreba. Da ga bo mogoče prepeljati iz Nemškega na Laško, napravili so zanj nalašč dva nova železniška voza po 8 osi ter so ju zvezali z nekakim mostom, na katerem bo velikanski top ležal. Most sam tehtal bo 136.000 kilogramov. Kaj bodo pa drugi mostovi rekli, čez ktere se bode ta velikan peljal? Ječali bodo pod nezasišano težo, da se pa podrli ne bodo, za to skrbé že sedaj dotični inženirji. Občudovanja vredna je res hlast, s katero Laška svojo mornarico popolnjuje, to je ravno tako, kakor bi nam mislila drugo leto, ko bo ravno dvajset let, odkar je David Tegetthoff pobil in premagal Goljata Perzana na današnji dan, na 20. julija, vrniti leto 1866. Da nam Laši tega ne bodo pozabili, na to se smemo zanašati, sicer ne bi vsacega ceutezima za povišanje in podkrepljenje mornarice obrnili.

Vtrdbine okoli *Herata* se skrbno in pridno delajo. Na sto in sto rok se giblje, angleški inženirji vodijo stavbarstvo in angleški častniki vezbajo afganske vojake. Do septembra nadjajo se vse dodelati in tudi vojake že zvezhati. 15.000 do 20.000 stopilo jih bo tedaj že lahko Rusom nasproti in vsi bodo z zadovkami oboroženi. Poleg tega imeli bodo pa še mnogo topništva v Heratu na razpolaganje. Tako namreč bere se po angleških listih. Če že ti sami priznavajo, da so Angleži v Heratu, jih mora že veliko biti. Je bilo sicer pred 4 dnevi govorjenje o tem, da so Angleži 4 polke v Herat poslali. Tista novica ni povsem resnična. Polki so bili Afganski toda imeli so pa toliko Angležev med

seboj, da se na prvi pogled ni vedelo, čegavi da so polki.

Izvirni dopisi.

Iz Vodice, 18. julija. († Gosp. Nik. Dolinar.) V sredo 15. t. m. o Marijinem zvonjenji je pod Šinkovem turnom, tih vasič s prijazno podružno cerkvijo Vodiške fare, sklenil zemeljsko svoje življenje mož v pravem pomenu te besede, kakoršnih v današnjem času potrebujemo, a so redki. Umril je ondi daleč znani od vseh spoštovani in ljubljani slepi č. gosp. Nikolaj Dolinar, vpokojeni kurat Tržaške škofije, stričnik tudi na stara leta slepega ranjcega Luka Dolinarja.

Rojen je bil ranjki gospod Nikolaj dne 2. decembra 1808 v Stari Loki, ktera je dala naši škofiji pa tudi drugim škofijam že toliko in vrlih duhovnov. Starši ranjcega niso bili premožni, pa namesto dati svojemu sinu časnega premoženja, učili so ga od mladih nog pridnim biti in v strahu božjem živeti, in blagi ranjki od te poti, ktere se je v mladih letih privadil, celo življenje ni odstopil. Prvi poduk dobival je v Škofji Loki, latinske šole izdelal v Ljubljani, sprejet v Tržaško škofijo, je hodil dve leti v bogoslovje v Ljubljani, zadnje dve leti pa se je pripravljal na duhovski stan v seminišči v Gorici. Posvečen 14. septembra 1836, je bil kaplan v Ospu za podružnico Plavje, od tu je šel v Gročano, kjer nevarno zbolí. Po kratkem odpočitku na Kranjskem pri svojem stricu v Tuhinji pride za kaplana v Tomaj, od koder gre na kuracijo Kontovelo, potem bil je kaplan in administrator v Povirji in slednjič samostalen kurat v Divači, dokler ni l. 1868 popolnoma oslepel ter v pokoj se podal v svoj rojstni kraj. Goreča želja še kaj delati za čast božjo, gnala ga je pod Šinkov turn, kjer je deloval skozi 15 let popolno slep ali s toliko vnemo in s takim veseljem, kakor kak novomašnik, ki se ves goreč podá na svojo prvo službo. In mislim, da smem z ozirom na bogaboječje njegovo življenje in goreče njegovo delovanje na Šinkovem turnu po pravici na ranjcega g. Nikolaja obrniti besede sv. pisma: „V večnem spominu bode pravični, ne bo se bal slabega govorjenja“ (ps. 111, 7). Bil je ranjki g. Nikolaj pobožen duhoven; razodeval je svojega pobožnega duha pred vsem s tem, da je bil velik prijatelj molitve. Vsak dan je molil za-se vse tri dele sv. rožnega venca, zvečer pa zopet z družino del sv. rožnega venca, litanije Materie Božje in več družih molitev; dalje je molil vsak dan križev pot, vsaki dan molil pri angeljevem češčenju na čast sv. Rešnjemu Telesu, za sv. Očeta, za vse dušne in telesne dobrote. Rad in večkrat je očičeval svojo vest v zakramentu sv. pokore. Prava njegova pobožnost se je pa kazala pri sveti maši, ktero je služil posebno spodbudno; je prišel kateri farnih gospodov opraviti sv. mašo pod Šinkov turn, bil je gotovo pri daritvi g. Nikolaj in tako pobožno molil, vmes tudi odgovarjal, da nam je bilo v veliko spodbudo. Vsako nedeljo po sv. maši šel je obiskat sv. Rešnje Telo in tam dolgo molil, vselej tudi „Oče naš in Češčeno Marijo“ za vsacega duhovna naše in Tržaške škofije, ki je ravno v tekočem letu umrl; vestno je opravljal molitve in sv. mašo za ranjce ude križevske družbe duhovnov Tržaške škofije.

Občudovali smo nad ranjkim gospodom živo, prav iz najglobljšega prepričanja izvirajočo vero, ki je bila korenina njegovih lepih čednosti in dobrih del. Na njem se je videlo, kar piše sveti apostelj Pavel: „Pravični iz vere živi“. Zato so tudi njegova opominjevanja ljudem toliko k srcu šla, spodbudno pa je bilo tudi prijateljsko občevanje z njimi. Izgledna bila je njegova vdanost v božjo voljo pri tako težkem križu, ki mu ga je naložil Gospod, ker je bil zgubil ljubo luč oči. Res junaško je nosil močnodušni ranjki ta svoj križ, svojo slepoto, skozi 17½ let. Nikoli ga ni slišal kdo potožiti čez ta svoj križ, temuč je velikokrat hvalil Boga, da mu ohrani tako dober spomin, da more še kaj delati v božjo čast. Zato trdno zaupamo, da mu je Bog to čudovito vdanost in potrpežljivost s tem povrnil, da bode gledal vso neskončno večnost Njegovo nepopisljivo lepoto.

Ranjki gospod Nikolaj, kakor sem že omenil, bil je jako goreč dušni pastir tudi v svoji starosti in slepoti. Imel je vsako nedeljo dobro premišljeno pridigo, povedal sv. evangelij in razun velikih praznikov tudi dober krščanski nauk in litanije, postni čas je imel vsak petek križev pot; posebno je skrbel, da bi bila cerkev lepa in so po njegovem prigovarjanju ljudje tudi radi za cerkev dajali. Znal je ljudi ome-

čiti, kadar se je po povelji škofijstva nabiralo za cerkvene ali druge potrebe, vselej je k zbirki priložil lep svoj dar. O posebnih slovesnostih se je z veseljem vdeleževal službe božje pri fari v Vodicah in vselej prišel, če je bil le zdrav in je lepo vreme kazalo k procesiji o veliki noči in o sv. Rešnjem Telesu ter je vselej pel brez spodtikljeja najtežji sveti evangelij: „Bukve rodu Jezusa Kristusa“. Dokler je bil še v službi, mu je bilo kaj ljubo opravilo podučevanja otrok v šoli in dobival je od šolske oblasti po večkrat pohvalna pisma v dokaz pripoznanja. Še sedaj se je rad pogovarjal o šoli, pa sprjazniti se s sedanjimi nazori o šoli ni mogel.

Ranjki bil je tudi zvest in odkritosrčen prijatelj, „pravi Izraelec, v katerem ni bilo zvijače“, to mi bodo radi potrdili vsi, kateri so ga bolj poznali. Ljubil je neizmerno svojo Tržaško škofijo, pogosto mislil na nekdanje prijatelje in tovariše, rad jim dopisoval, še raje pa od njih kaj izvedel. Bil je pa tudi ves udan obilnim svojim prijateljem, ki si jih je takoj pridobil, odkar je živel med nami. Kar je posebno k njemu vlekle prijatelje od blizo in daleč, bila je njegova odkritosrčnost in veselost. Kar je govoril, šlo mu je od srca, povedal včasih komu kako grenko, a vendar mu ni zameril nikdo, vse ga je spoštovalo. Kaj rad je imel, da mu je kdo v družbi malo ponagajal, a dobil je vsak precej prav primeren odgovor, kar je vzbudilo veliko smeha. Sploh se nismo mogli načuditi njegovi veselosti v kljub slepoti. Ako je bila družba tudi večja, bil je navadno slepi in stari gospod Nikolaj najbolj veselega srca vedno vedrega duha.

Velika je bila tudi njegova dobrotljivost do revnih in potrebnih. Je bil v soseski kak reven bolnik, dajal mu je ranjki hrane od svoje mize, in revež vsak je v njegovi hiši prejel mili dar. Posebno velika pa je bila njegova iz krščanske ljubezni izvirajoča gostoljubnost proti svojim prijateljem; bil je ves vesel, da je le mogel komu postreči, med tem, ko je za-se le malo potreboval. Kdor je prišel obiskat slepega gospoda, čutil se je ondi v njegovi družbi popolno domačega. Zato so mu bili pa njegovi prijatelji tudi zvesti v boleznih ter so mnogi, tudi od daleč, ga obiskovali v njegovi hudi dva meseca in pol trajajoči boleznih, katero je ves vdan in potrpežljiv voljno prenašal. Ko so mu naglo jele moči pešati, dal se je prevideti večkrat in še v dan svoje smrti ter je po kratkih smrtnih težavah izdihnil svojo blago dušo v roke svojega stvarnika. Zaupamo, da mu bo de milostljivi sodnik povračeval z večnim izveličanjem za vse, kar je dobrega storil in hudega prestal.

Lep je bil tudi pogreb v soboto dopoldne. Vkljub velikemu delu vdeležilo se ga je prav veliko ljudstva in 15 duhovnov, med njimi dva preč. gg. dekana, Kamniški, ki so govorili krščansko besedo v slovo ranjcemu, in Starološki, ki so imeli veliko sveto sv. mašo. Bodi s tem nepozabljivi ranjki priporočen v pobožen spomin njegovim znancem in prijateljem!

Iz Metlike, 17. julija. Danes smo pri Treh farah pokopali 40 let starega Marko Kučinič-a iz Železnikov. Umrli je za rano, katero mu je zadala smrtonosna dvočevka. Nesrečni dogodek vršil se je tako:

Pretekli ponedeljek je bil somenj v Sošicah v Žumberku. Cesta iz Metlike v Sošice gre preko Radovice čez visoke Žumberške hribe. Na vrhu v sredi loz je vas Kordiči. Zarad tega, ker Kordičani v lozi živé, dražijo jih sosede, da so volkovi. Če hočeš Kordičana razjariti, zatuli po volčje; skrbi pa tudi, da boš dosti brzih nog, sicer se ti ne bo dobro godilo. Proti večeru tistega dneva stopijo trije Baličani, tudi Žumberčani, pod okno Kordičana Marka in začnejo tuliti kakor trije volkovi. Marko zgrabi po puški, oni trije zbeže. Med tem se zmračí. Zdaj pridejo trije Kranjci po cesti, mirno se pogovarjajo, ne sluteči, v koliki nevarnosti so. Marko misleč, to so oni dražileci, nastavi s kamnjem nabasano dvočevko — sproži, pok, pok in Marko Kučinič zadet pade na zemljo. Smrtno ranjenega odnesejo v hišo. V torek ga previdi g. župnik Sošički, v sredo ga odpeljejo na dom, a med potjo umrje. Morila so odvedli v Ogulin.

Z Dolenjskega, 17. julija. „Sleparstvu pri poslednjih volitvah v Novem mestu — tako poroča „Slovenec“ z dne 14. t. m. — se je pred ondašnja c. kr. sodnijo vrat zavl.“ Slava pravici! Le škoda, da se je le v Novem mestu sleparstvu „vrat zavl“, in ne tudi drugod, kjer so se enaka „sleparstva“ godila. Evo vam le en sam tak dogodek!

V Radečah je bilo medvolilec videti tudi nekega gospoda, vitke postave, ki je občinski tajnik, cerkveni orgljavec in nadučitelj ob enem. Misleč menda, da mu morajo biti volilec poslušni, kakor v šoli otroci, vstopi se pred-nje, ter nek telegram v rokah držeč, spregovori: „Gospodje! Telegram iz Trebnjega. Trebanjski volilec smo se zedinili za Hrena.“

Nek duhovnik, ki je bil tudi volilec, stopi zaslšavši ta telegram k g. nadučitelju ter ga prijazno vpraša: „Kje ste pa telegram dobili?“ In učitelj? Mesto da bi pokazal g. vprašalcu telegram ter tako zatrdil resničnost zedinjenja Trebanskih volilcev, ga raje smeja se, potisne v svoj žep.

Tu je le dvoje mogoče: ali je bil telegram resnično oddan v Trebnjem ali ne. Da pa ni mogel biti oddan v Trebnjem, nam je prvi dokaz nasprotni izid volitve pri Trebanjskih volileh; saj so vendar le težkoma pripravili do večine. Osobito pa nam neresničnost telegrama svedoči obnašanje g. nadučitelja. Kajti, če je bil telegram resnično oddan v Trebnjem, zakaj ga g. nadučitelj ni hotel pokazati? Ali mar ni vedel, da ravno s tem dokaže resnico?!

To nenaravno postopanje nam toraj kaže, da je bil telegram izmišljen le zato, da bi se volilec begali ter glasovi lovili na te limance. Pač sramotno, da se celo nadučitelj, ki je postavljen zato, da v mladini vcepljuje ljubav do resnice, in ki bi moral pri svojih šolarjih kaznovati laž: dá se sam tako vkovati v okove strankarstva, da se poslužuje v dosego strankarskih namenov najnesramniših sredstev — laži!

Pač bi bilo želeto, da bi dotično c. kr. okrajno sodišče enako postopalo, kakor je postopala sodnija v Rudolfovem, ter strogo preiskalo in preresetalo ne le bralca telegrama, marveč tudi telegramov izvir; kajti, ako se vidi, da blizo nadučitelja, beročega telegram, stoji c. kr. telegrafični uradnik: vriva se hoté ali nehoté misel, da bi znala tu biti zloraba službe.

Vas pa, g. nadučitelj, bi vprašal, kako Vam je bilo pri sreč takrat, ko ste brali odlok c. kr. ministerstva, ki Vam prepoveduje gojiti strankarstvo, ter zapoveduje svoje moči vporabljevati v šoli? Ali kaj ste si mislili takrat, ko ste brali, da je g. dr. Slanec zavoljo enakega izmišljenega telegrama obsojen na 140 gld. globe ali pa 28 dni zapora? Stavim, da ste si mislili: Glejte, ko bi se tudi z mano enako postopalo, kakor se je postopalo z dr. Slancem, kolikokrat bi dobil „mokre noge“, znabiti glavo in život, preden to svoto zaslužim, ali pa tudi, če bi v zaporu presedel celih 28 dni, osobito če bi bil še zapor vlažen!

Naj bi se pa pokazalo, da to ni resnica, tudi prav, dobiček preiskave bil bi še zmirom truda vreden; zakaj nič ne moti, ne „demoralizira“ bolj priprostega ljudstva, kakor take laži. Človek zgubi spoštovanje in ljubezen do resnice za-se, pa tudi ljubezen in spoštovanja do bližnjega, toraj osebna in javna škoda.*)

Iz Celja, 18. julija. (Sklep šole na gimnaziji; na meščanski in na mestnih ljudskih učilnicah.) 15. julija se je svečano obhajal sklep šole na gimnaziji in meščanski, 16. julija pa na dekliški in deški mestni učilnici in sicer s tem, da je bila mladina v cerkvi pri sv. maši, potem so se razdeljevala spričevala po kratkih nagovorih dotičnih ravnatelj; mladina je zapela tudi povsodi par primernih pesmic. Okoličanski šoli za dečke in dekleta (pri šolskih sestrah) sklenete poduk še le koncem tekočega meseca.

G. Peter Končnik, c. kr. gimnazijski ravnatelj, je priobčil v programu zanimiv članek od c. kr. gimnazijalnega profesorja A. Pišek-a (v nemškem jeziku): Strupena zelišča v Celjski okolici.

Za izpit zrelosti se je dala slovenskim osmošolcem naloga: kako se je pojavljala patrijotizem avstrijskih narodov v posameznih dobah naše zgodovine?

Vseh gimnazijalcev je bilo v začetku šolskega leta 342 ob koncu pa 312; 30 jih je toraj med letom izstopilo. Slovencev je bilo 182, Nemcev 126; katoličanov 305; najmlajši dijak je bil star 10, najstarejši 23 let. Z odliko je zgotovilo šolo 22 gimnazijalcev, s prvim redom 243. Skušnjo jih smé ponavljati 16; drugi red se je odločil 19, tretji 8 dijakom. Štipendistov je bilo 27, ki so prejeli 3260 gld.

*) Svetujemo, da dotični tožijo, potem se bode preiskavalo in razsodilo. Brez tožnika pa ni sodnika. Vredn.

Z gimnazijo v zvezi je pripravnica, v kateri podučujejo nekteri gimn. profesorji take učence, ki še niso prav zreli za prvi gim. razred. Teh učencev je bilo v začetku šolskega leta 41, ob koncu 37, in sicer 32 Slovencev, pa 5 Nemcev. Iz tega se lahko razvidi, kolika dobrota bi bil slovenski podučni jezik slovenskim fantom. Ne bilo bi njim treba celega leta zgubiti. Če rečemo, da morajo stariši povprek 100 gld. šteti za vsacega dečka na leto, ki je obiskal to pripravnico, bi si prihranili na leto Slovenci najmanje 3000 gld. Slovenski mladenči bi pa za eno leto poprej izvršili svoje študije ter služili kruh, če bi bil na gimnaziji slovenski podučni jezik. Bomo videli, ali bo podučno ministerstvo želje novega državnega zbora bolje spolnovalo, kakor v pretečenih 6 letih. — 19 osmošolcev je poskušalo maturo napraviti; toda 7 jih je propadlo; 12 je njo prestalo; toda odlika se ni odločila nobenemu; 7 osmošolcev se je oglasilo za bogoslovje.

Celjsko meščansko šolo vodi g. Karol Sponda; zraven njega podučujejo 4 redni učitelji, potem g. katehet in pevovodja. To trirazredno šolo je obiskovalo 129 učencev in sicer 68 Nemcev, 60 Slovencev pa 1 Lah. Vsi učenci so bili katoliške vere. Odlika sta dobila v vsakem razredu po 2, toraj skupaj 6, prvi red jih je prejelo 94, drugi red 11, tretji red 6. Skušnjo jih smé ponavljati, neizprášana 2. Podučuje se v nemškem jeziku, razun poduka v slovenščini, ktereja je obiskovalo 60 Slovencev, pa 36 Nemcev.

Domače novice.

(Nove maše) imeli bodo letos sledeči novoposvečeni mašniki: č. g. Bulovec Mihael 9. avgusta v Radovljici; č. g. Erzar Matija 15. avgusta v Cerkljah; č. g. Klemenčič Mihael 26. julija na Blejskem jezeru; č. g. Pakič Marka 26. julija v Uršulinski cerkvi ob 6. uri zjutraj v Ljubljani; č. g. Pehani Alojzij 27. julija pri sv. Jakobu v Ljubljani; č. g. Ščinkovec Avgust 26. julija v Kamniku; č. g. Ambrož Janez 26. julija v cerkvi Jezusovega Srca v Ljubljani ob 8. uri zjutraj; č. g. Kos Josip 26. julija v Šmihelu pri Novem mestu; č. g. Kramarič Josip 26. julija pri sv. Jakobu v Ljubljani; č. g. Kunavar Janez 9. avgusta v frančiškanski cerkvi v Ljubljani; č. g. Mali Anton 26. julija na Rožniku ob 9. uri dopoldne; č. g. Pavlič Janez 2. avgusta v Kranji; č. o. Hirsch Henrik, frančiškan, 2. avgusta v frančiškanski cerkvi v Kamniku; č. o. Skuhala Teodozij, frančiškan, 26. julija v frančiškanski cerkvi v Kamniku.

(Dnevni red javne seje mestnega odbora) v torek 21. dan julija 1885. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanilo prvosedstva. — II. Volitev enega zastopnika mestnega odbora v upravni komisijon za lokalno realnino zaklado. — III. Volitev treh članov mestnega zastopa v stalni mestni zdravstveni svet. — IV. Policijskega odseka poročilo o gradnji mestne bolnice za slučaje epidemičnih bolezni. — V. Šolskega odseka poročilo a) o določitvi prostora za gradnjo poslopja mestni petrazredni deški šoli; b) o rešitvi priziva Ljubljanske mestne občine na ministerstvo zoper c. kr. deželnega šolskega sveta kranjskega naredbo z 12. jul. 1884 šte. 1324 (poučni jezik mestnih šol); c) o dopisu kranjske hranilnice v Ljubljani gledé neke zamene učnih sob c. kr. vélike realke. — Tajna seja: finančnega odseka poročila o prošnjah itd.

(Kazinska aféra) rodila je že svoj sad. Nekaj tistih, ki so bili zatoženi, da so žvižgali, obsojenih je na denarne kazni in to eden na 5, vsi drugi po 1 gld. ali pa kolikor toliko zapora. Tisti namreč, ki ga je vitez Gariboldi s palico vdaril, dobil je povrh tega še 5 gld. — pa ne plačila, temveč kazni. Koliko bo le Gariboldi dobil, ki je tepel, če je že tepeni 5 gld. zaslužil.

(Ogenj) naznanil je danes čuvaj na Gradu. Gorel je kozolec na Viči in ga je 6 predelov pogorelo. Fijakerji v Ljubljani drvili so v divjem diru pred mesarski most, kjer je gasilsko orodje spravljeno. Petnajst minut pozneje, ko je bil na Gradu vstrelil prihiteli so že Ljubljanski gasilci na kraj požara.

(Državnim uradnikom) se po privatnih železnicah vožna cena ne bo znižala, kakor se jim to godi po državnih za 50% namreč. Vsaj tako sklenili so na dotični konferenci med saboj ravnatelji avstrijskih železnic.

(Štirinajstnevni misijon) na čast sv. Cirila in Metoda zaključil se je večeraj jako slovesno v novi cerkvi Jezusovega srca z velikim duhovnim opravilom, z blagoslovljenjem misijonskega križa in s slavnostnim sprevedom po predmestji okoli cerkve. Slavnost trajala je do 1. popoludne. Vročina je bila neznozna, kljub temu pa večeraj, kakor vseh štirinajst dni posebno popoldne cerkev natlačeno-polna. Škoda, da je premajhna za naše pobožne verne.

(Toča) pobila je po Dolenjskem okoli št. Rupertja polje po občinah Vrh in Skovec do čistegega. Škode je za 5000 gold., zavarovan menda ni bil nobeden. Nezapopadljiva zdi se nam nemarnost našega kmeta, ki vendar skoraj dobro vé, da se mu ni toči izogniti, odkar so gozde tako pustošiti jeli po svetu, pa se vendar ne zavaruje z malo odškodnino za poljske pridelke. Pameten človek ima zadosti, če se enkrat opeče, našemu kmetu pa nesreča za nesrečo trdovratne trme ni vstani zbiti. Pač javka in na pomagaj kliče potem, kedar mu je vinograd in strneno že zbito, tega pa ne, da bi se ob času kolikor toliko zavaroval in tako sebe in svojo družino škode in lakote obvaroval.

(Za železnico Trst-Vipava) našlo se je angleško društvo, ki bo denar dalo za zgradbo.

(Iz Rajhenburga na Savi) se nam naznanja, da se je v nekem vinogradu ondašnje fare našla trtna uš. Tega je bilo še treba! Od ondot smo tudi pozvedli (17. julija), da žuga zaradi suše poljskim pridelkom poguba, če v kratkem zemlje ne porosi polhlevni dežek, kajti že dalje časa ni deževalo.

Razne reči.

„Schulverein v Toplicah na Českem napravil je koncert in prosil za vojaško godbo. C. kr. zapovedništvo dotičnega polka je pa sodelovanje vojaške godbe prepovedalo. Dobra je ta!

— Živega pokopali so v Sarajevu Turki jednega vojaka, ki je na nagloma umrl. Revež ni bil mrtev, temveč ga je le krč tako hudo prijel. Pri Turcih je navada, da mrliča že takoj prvi dan pokopljejo. Ko so tega vojaka ravno v jamo postavili, jel je v krsti vpiti. Krč ga je bil spustil. Navzoči turški pop pa je prepovedal krsto odpreti in se je revež zadušil. Ko so jo pozneje nekteri skrivaj odprli, našli so ga presukanega in mrtvega.

— Anarhisti jeli so razsajati po Mantovi. Ni ga skoraj dné, da bi se ne posvetil rudeči petelin na tej ali oni hiši. Ljudje so silno prestrašeni in to temveč, ker anarhisti tudi z dinamitom žugajo.

— Iz sedanjih višjih ženskih šol. „No, papá, mislim da bodeš zadovoljen z mojim spričalom. Le poglej: Narodno gospodarstvo: prav dobro; astronomija: dobro; slikarstvo v akvarelu in godba: dovoljno!“ — „Res, prav lepo, pravi srečni oče, če bo tvoj bodoči mož tudi kaj kuhati in šivati znal, bota pa lahko prav srečno vkup živila!“

Telegrami.

Budapešt, 19. julija. Petnajststo Čehov prišlo je semkaj v razstavo in so bili izbornu sprejeti.

Rim, 19. julija. Dvesto ljudi zastrupilo se je v Ripostu na Siciliji, ker so sladoleđ srebrali. Dotični sladčičar se je z veliko težavo rešil, da ga niso ubili.

London, 20. julija. „Daily Telegraf“ je zvedel, da britanska vlada z veliko skrbljivostjo pomnožene ruske vojskine oddelke ob reki Herirud opazujejo in zahteva natančnejih pojasnil, kakor jih je do sedaj o tej zadevi dobila. „Standard“ pravi: Rusija zahteva tudi že Merašak in ga bo tudi dobila proti temu, da se bo Zulfikar pustil emirju.

Umrli so:

14. julija. Pavla Grmek, čevljarjeva hči, 19 mes., Mestni trg, št. 9.

15. julija. Ana Justin, šivilja, 23. let, Morbus Brightii. — Jovana Čehovin, hišnega posestnika hči, 4½ let, sv. Petra cesta št. 64, hudi kašelj ali gripa.

16. julija. Matija Dežman, delavec, 48 let, sv. Florijana ulice, št. 11, jetika.

17. julija. Kata Novak, delavčeva vdova, 60 let, Pred konjušnico št. 6, vodenica. — Amalija Honigman, čevljarjeva hči, 8 dni, Poljanska cesta št. 31, oslabiljenje. — Alojzij Černe, hišnega posestnika sin, 6 uri, sv. Petra cesta št. 87, Ateleetus pulm. — Ana Jevnikar, zasebnica, 26 let, Dunajska cesta št. 10, srčni kap. — Jakob Tavželj, delavčev sin, 15 mes., Poljanska cesta št. 18, gripa.

V bolnišnici:

14. julija. Jožef Borštnar, gostač, 67 let.

Izdajatelj in odgovorni vrednik **Jožef Jerič**.

15. julija. Anton Nizar, delavec, 54 let, otrpnjenje pluč.
16. julija. Martin Dolinšek, tesar, 33 let, se je telesno poškodoval.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

20. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 50 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 40 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ — „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	860 „ — „
Kreditne akcije	284 „ 60 „
London	124 „ 95 „
Srebro	— „ — „
Francooski napoleonid.	9 „ 89½ „
Ces. cekini	5 „ 88 „
Nemške marke	61 „ 30 „

Od 18. julija.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl. 50 kr.
„ papirna renta 5%	92 „ 30 „
Akcije anglo-avstr. banke 200 gl.	96 „ 50 „
„ Lãnderbanke	94 „ 75 „
„ avst.-oger. Lloyda v Trstu	563 „ — „
„ državne železnice	297 „ 75 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	195 „ — „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 128 „ 35 „
4% „ „ 1860	500 „ 139 „ 50 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 167 „ 25 „
„ „ 1864	50 „ 166 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 178 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 22 „ 25 „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 25 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	114 „ 75 „
„ „ Ferdinandove sev.	106 „ 25 „
5% štajerske zemljišk. odvez. obligae.	104 „ — „

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 44 gl., Rio 43, St. Domingo 53, Portorico, 80 Cejlon 68—125, biserna 90, Java 57.50, Mokka 86—95.

Sladkor po 23.25—25.75 gl.

Dišave: poper 91 gl., žbice 69.

Južno sadje: dateljni 23, fige iz Kalamate 12, iz Smirne 11, rozine 14, pomoranče 2, limone 2.50 za vsak zaboj, rožiči 6, mandeljni 74.

Olje: laško 65—90 gl., albansko 42—48, dalmatinsko 43, angleško 31, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 140—160, letnina 357—616, jagnječi kozuhi sto komadov 70, zajče sto komadov 20 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 112, isterka 110.

Bombaž: ameriški 75, indijski 47.

Ježice po 22—27 gl.

Žito: pšenica ruska 8.50—8.75 laška 9.25, koruza 6.75, rž 7.25, oves 8.75, fižol 10, grah 11—15, riž laški 14—21, indijski 12.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Mast: maslo 95—100, angleška 50, ogerska 55, špeh 51.50.

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odraščencim, posebno priporočamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva.

I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151,
II. „ „ „ 1885 „ V, 160.
III. „ prvi „ 1883 „ IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr. krasno v platnu vezan 60 kr., vsi trije deli skupaj krasno v platnu vezani veljajo le 1 gl. 50 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Germana, izgled krščanske potrpežljivosti.

Cena 5 kr.

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.

Cena 5 kr.

To delo je že po „Zg. Danieci“ dovolj znano. Ko se je tudi v posebnih zvezkih izdalo, je bilo z veseljem sprejeto, po raznih časnikih vgodno ocenjeno in jako priporočano. — Posebne prednosti tem zvezkom so: 1. Zanimljiva in raznovrstna tvarina iz raznih stanov in časov. O njej piše pisatelj v uvodu I. zvezka: „Menim, da prav sodim, če pravim, da med drugim so zlasti lepe zgodbe in zgledi tisto orado, katero najgloblje seže v rahlo zemljico mladostnega srca in ob enem zaseje v njem seme, ki ne more ostati brez dobrega sadu. In sicer pred vsem take zgodbe, pri katerih ni treba mlademu čitatelju še vpraševati, so li resnične ali ne?“ Tvarina je tako razdeljena, da se v prvem zvezku opisujejo zgledi iz sedanjega veka; drugi zvezek sega že bolj v oddaljene čase; slednji pa se čedalje bolj bliža začetku krščanstva. — Pridjalo bi se še lahko mnogo, kakor pravi pisatelj v uvodu III. knjige, a knjiga bi se morala podražiti in marsikaj bi se moralo ponavljati. Zdej pa je zlasti poskrbljeno za različenost in mikavne prizore. 2. Lahko umevna pisava. „Cvetje iz vrtov sv. Frančiška“, ki se samo odlikuje po lepi slovenščini, piše (I. l. 9. zv.): „Mi vsim našim bralcem, zlasti starišem, katehetom in učiteljem, ki imajo mladim za dobro, tečno berilo skrbeti, toplo priporočamo te lepe knjizice. Našli bodo v njih tisto priručno, deteje ljubeznjivo pisavo...“ Posebno rabno dela knjigo to, da je vsak večji popis razdeljen v več oddelkov s primernimi napisi, uvodi itd. 3. Namen, v resnici koristiti mladini, ki tu lahko razvidi, kako so mladi svetniki in svetnice se morali vsjkovati in premagovati, da so to postali, kar so. Zato tudi prof. A. Zupančič v „Pastirstvu“ (I. del, str. 230) posebej priporoča gg. katehetom te knjige. 4. V primeri z družinami enakimi knjigami jako nizka cena! Želeti je toraj, da se to koristno delo še pridniš razširja med Slovenci nego do zdaj.

(9)

Katoliška Bukvarna.

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal in ima v zalogi sledeče (26)

knjige in knjizice za ljudske šole in učitelje:

a) Praktično metodiko	... cena — gl. 80 kr.
b) Prvi poduk	... — „ 60 „
c) Fiziko in kemijo	... — „ 60 „
d) Prirodopis	... — „ 56 „
e) Zemljepis	... — „ 26 „
f) Geometrijo	... — „ 24 „
g) Malo fiziko	... — „ 23 „
h) Domovinoslovje	... — „ 20 „
i) Pripovesti iz zgod. Štajerske	... — „ 6 „
j) Opis krškega okraj. glav.	... — „ 30 „
k) Zgodovina štaj. Slovencev	... 1 „ 20 „

Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne pisanke in risanke, mali slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid Krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.

Lekarna Trnkóczyja,

zraven rotovža v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštnim povzajem

Marijaceljske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STUCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeli pri vseh boleznih v želodecu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodecu, bitje srca, zabasanje, gliste, boleznii na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucet 2 gl., 5 tucetov samo 8 gold.

— Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri U. pl. Trnkóczyju. Razpošiljiva se le jeden tucet.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najbolje zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živic, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stojecim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski boleznii na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeli, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpriprčnišo zahvalo, zvsim spoštovanjem vdani

Franc Jug,

(3) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno olje,

najbolje vrste, izborno zoper brnmore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljače, zaprečl pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrežati in so se vže tisečkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnjenih udih, skazenem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljiva se s pošto najmanj jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila z dežele izvrše se tako

v lekarni Trnkóczyja

zraven rotovža v Ljubljani.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.